

Årsmelding

2025

Utviklings-
fondet

Sammen mot sult og urettferdighet

Abdi Gurey Dirie, Somaliland

Resultater, læring og tro på langsiktig arbeid

2025 var et krevende år for internasjonalt utviklingsarbeid. Flere store giverland reduserte bistanden, samtidig som konsekvensene av klimaendringer og geopolitisk uro fortsatte å ramme mennesker som allerede lever med små marginer. For organisasjoner som arbeider med matsikkerhet og klimatilpasning, har det blitt enda viktigere å vise hvilke resultater som skapes, og å være ærlige om hva vi fortsatt trenger å bli bedre på.

For Utviklingsfondet har 2025 derfor handlet om to ting: å skape resultater sammen med våre partnere, og å fortsette arbeidet med å lære og forbedre oss. Vi mener godt utviklingsarbeid krever at vi er villige til å stille spørsmål ved våre egne metoder, lytte til partnerne våre og lære av både det som lykkes og det som ikke fungerer som planlagt. Derfor viderefører vi også i år tradisjonen med å løfte fram både en suksess og en lærepenge i årsmeldingen. Begge deler er viktige dersom vi skal bli en sterkere organisasjon og bidra til varige endringer.

Samtidig er det mye å være stolt av. Gjennom året har vi videreutviklet arbeidet vårt med matsikkerhet, klimatilpasning og småskalalandbruk, blant annet gjennom vårt værtjenesteprogram i Malawi og Etiopia. Programmet bygger på flere års arbeid sammen med forskningsmiljøer, myndigheter og lokalsamfunn, og gjør at bønder får bedre tilgang til værvarsler og klimainformasjon som kan hjelpe dem med å ta riktige beslutninger på riktig tidspunkt.

I 2025 har vi også lagt et viktig grunnlag for framtiden. Sammen med partnere i Afrika, Asia og Mellom-Amerika har vi utviklet nye programmer som skal gjøre oss i stand til å fortsette arbeidet med matsikkerhet, klimatilpasning og bærekraftige matsystemer i årene som kommer. Slike prosesser er krevende, men de er også en påminnelse om styrken i organisasjonen vår. Når ansatte, partnere og lokalsamfunn arbeider mot samme mål, skaper vi resultater som er større enn summen av enkeltdelene.

Samtidig har vi fortsatt med å løfte bønders stemmer inn i nasjonale og internasjonale prosesser, blant annet gjennom vårt arbeid med klimatilpasning, biologisk mangfold og bønders rettigheter. På klimatoppmøtet COP30, i arbeidet med FNs plantegenetiske ressustraktat og i møte med norske beslutningstakere har vi bidratt med erfaringer fra bønder og lokalsamfunn som står i konsekvensene av klimaendringer hver dag.

Det som kanskje har gjort størst inntrykk på meg i løpet av året, er styrken hos menneskene vi jobber med. Enten det handler om bønder i Malawi som tar i bruk ny teknologi for værtjenester, lokalsamfunn i Somaliland som håndterer langvarig tørke, eller ungdom i Guatemala som bygger egne virksomheter gjennom lokale samarbeidsorganisasjoner, ser vi mennesker som finner løsninger under krevende forhold. Vår rolle er å støtte, styrke og lære sammen med dem.

Til slutt vil jeg rette en stor takk til alle som støtter Utviklingsfondet. Arbeidet som beskrives i denne årsmeldingen er mulig fordi enkeltpersoner, bedrifter, stiftelser og offentlige givere velger å satse på langsiktige løsninger. Sammen med våre implementerende partnere bidrar dere til at bønder og lokalsamfunn får bedre muligheter til å produsere mat, tilpasse seg klimaendringer og skape en tryggere framtid for seg selv og familiene sine.

Resultatene i denne årsmeldingen er et uttrykk for hva vi får til sammen. Det er vi stolte av.

Ulf Flink,
generalsekretær

Utgiver: Utviklingsfondet
August 2025

Utviklingsfondet
Mariboegate 8
0183 Oslo

Tlf.: 23 10 96 00
E-post: post@utviklingsfondet.no
Org.nr.: 928 624 471

Redaktør:
Hailey Hammer
hailey@utviklingsfondet.no

Ansvarlig redaktør:
Ulf Flink
ulf@utviklingsfondet.no

Utforming:
Hailey Hammer

Foto
Forside og side 2: Småbonde Abdi Gurey Dirie på gården sin i Somaliland. Foto: Sosina Mengistu for Utviklingsfondet
Side 6: Thoko Chikondi for Utviklingsfondet, Malawi.
Side 8 og bakside: Addis Aemero for Utviklingsfondet, Etiopia.
Alle øvrige foto: Utviklingsfondet.

Resultater 2025

Vår virkning i tall

Her kan du se hva Utviklingsfondets arbeid bidro til i 2025, i utvalgte tall og konkrete resultater. Tallene er basert på dokumenterte resultater fra vårt arbeid, og rapporteres med nøkternhet og etterrettelighet. Disse resultatene er hentet fra vårt største program som dekker våre fem land: Etiopia, Somalia/Somaliland, Malawi, Nepal og Guatemala. Totalt, på tvers av alle avtaler og programmer, når vi enda bredere ut. Resultatene viser hvordan lokale løsninger bidrar til varige endringer. Sammen med bønder, partnere og støttespillere jobber vi for at innsatsen gir målbar effekt, i dag og for framtida.

320 000

Mennesker nådd gjennom programmet.

57 321

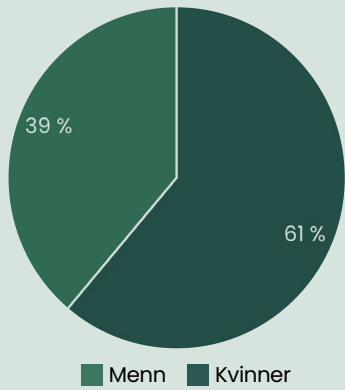
Småskalabønder direkte støttet.

677

Lokale sivilsamfunns-organisasjoner støttet.

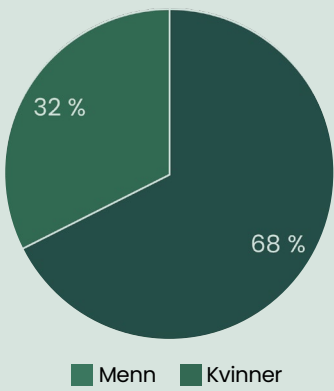
20843

Mennesker opplært i klimarobust matproduksjon.

10024

Mennesker støttet i å styrke husdyrhold.

114

Planer for klima-tilpassede landsbyer (CAV) støttet.

248

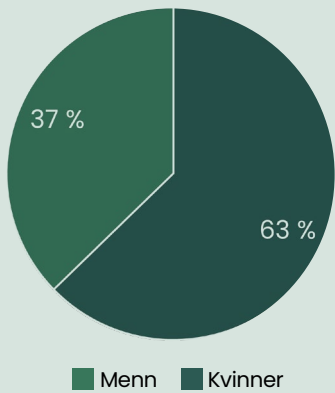
Vanninfrastrukturer bygd eller rehabilitert.

12942

Mennesker opplært i ernæring og omsorgspraksis.

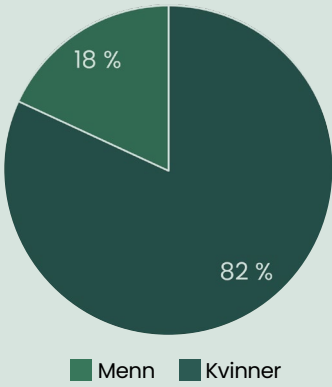
13092

Mennesker opplært i bærekraftig land og vann-ressursbruk.

7143

Mennesker opplært i forretningsdrift eller inntektsbringende aktiviteter.

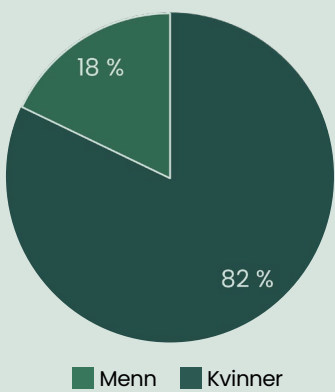

11654

Hektar land nå tatt i bruk under bærekraftig jordforvaltning.

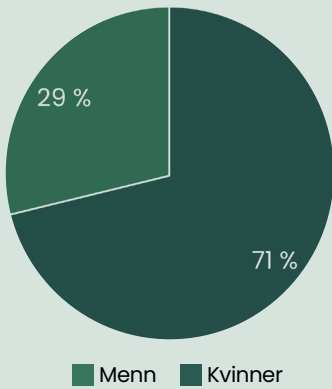
21187

Mennesker som har fått lån gjennom spare- og lånegrupper.

8581

Mennesker opplært i likestilling og sosial inkludering.

93 %

Andel kvinner i beslutnings-takende roller som deltar aktivt i møter og beslutninger.

Årets suksess og lærepenge

Lokalt ledet utvikling: Det som virker, og det vi lærer videre av

Det har vært litt av et år.

Bistandsmessig startet 2025 riktig så friskt da Donald Trump nærmest rakk å plassere seg i presidentstolen før amerikansk bistand ble satt på pause. Millioner av mennesker mistet støtte over natta. Organisasjoner måtte stenge ned. Prosjekter stoppet opp. Et sjokk, uten tvil. Samtidig var ikke dette starten på en ny utvikling. Endringene i bistandslandskapet hadde allerede vært i gang lenge.

Lucy Aubrey (45), Malawi

Utviklingsfondet har jobbet etter tilnærmingen lokalt ledet utvikling siden oppstarten i 1978. Den legger til grunn at menneskene som lever med utfordringene, er de som er best posisjonert til å forstå dem og finne løsninger på dem.

Den internasjonale bistanden har vært under press i mange år. I 2025 opplevde verden den største nedgangen i internasjonal bistand på mange år. Samtidig øker behovene. Konflikter blir mer langvarige. Klimaendringene rammer hardere. Demokratier svekkes. Matkriser kommer tettere på hverandre. Mange spør seg om vi har nådd «peak bistand». Mye kan tyde på det.

Samtidig reiser utviklingsministeren landet rundt med Prosjekt Vendepunkt for å diskutere framtidens bistand. Det er en viktig og helt nødvendig debatt. Dessverre har fokus mer og mer vært på hva som skal bort enn om hva som faktisk virker. Må det nødvendigvis være sånn?

For oss som jobber med utvikling til daglig handler det fortsatt først og fremst om å gjøre jobben. Om å lære. Om å være nysgjerrige. Om å være villige til å undersøke egne antakelser. For når man stiller de presumptive spørsmålene, går man ofte glipp av de gode svarene.

Et mantra i dagens utviklingspolitiske debatt er at bistanden skal være «kunnskapsbasert» og «effektiv». Det skal den selvfølgelig. Noe annet hadde vært veldig dumt. Problemet oppstår når det implisitt framstilles som om bistanden fram til nå verken har vært kunnskapsbasert eller effektiv.

Vi kjøper ikke det narrative.

Det usynliggjør all kunnskapen som er bygget opp gjennom flere tiår av lokale organisasjoner, bønder, kvinnegrupper, ungdomsorganisasjoner og lokalsamfunn. Det usynliggjør de resultatene som faktisk er oppnådd. Mennesker har fått bedre tilgang til mat og inntekter. Jordbruksproduksjonen har økt. Organisasjoner er bygget opp. Frøbanker er etablert. Skog er blitt restaurert. Lokalsamfunn har påvirket myndighetenes prioriteringer. Rettigheter er blitt styrket. Dette er ikke hypotetiske effekter. Det er resultater som er skapt av mennesker som hver eneste dag har jobbet for å forbedre sine egne livsvilkår.

Det betyr ikke at bistanden ikke skal utfordres. Tvert imot. Vi er sterke tilhengere av den gode kritikken.

Den som holder oss skjerpet. Den som gjør oss mer nysgjerrige. Den som tvinger oss til å undersøke om det vi gjør faktisk fungerer. Den som bidrar til åpenhet, læring og forbedring.

Noe av det vi setter størst pris på i norsk sivilsamfunn er nettopp viljen til å dele erfaringer. Ikke bare suksesshistoriene, men også det som er vanskelig. Det som gikk galt. Det som ikke fungerte optimalt. Det gir oss mulighet til å lære av hverandre og utvikle arbeidet vårt videre.

For utviklingspolitikk er ikke statisk. Den utvikler seg hele tiden. Nye utfordringer oppstår. Nye løsninger prøves ut. Nye begreper kommer og går.

Og midt i all usikkerheten er det også noe som er litt oppløftende.

Nå er lokalt ledet utvikling tilbake på moten.

Den drakta har Utviklingsfondet gått med i over 45 år.

Lokalt ledet utvikling er fundamentet for vår organisasjon. Utviklingsfondet har jobbet etter denne tankegangen siden oppstarten i 1978. De menneskene som lever med utfordringene, er også de som er best posisjonert til å forstå dem og finne løsninger på dem. Vi kalte det kanskje ikke lokalt ledet utvikling den gangen. Men det var det vi gjorde. Og det er det vi fortsatt gjør.

Derfor er spørsmålet for oss ikke om lokalt ledet utvikling er riktig vei å gå.

Spørsmålet er hvordan vi kan bli enda bedre til å praktisere det.

Og hvordan vi kan lære både av det som går bra og det som ikke går fullt så bra.

Siv Helén Strømland,
leder for program

Årets suksess

To nye programmer bygget i samarbeid med lokalsamfunnene

I en tid hvor presset på bistanden er stort og stadig flere gode initiativer konkurrerer om de samme ressursene, er vi stolte over at Utviklingsfondet i 2025 fikk innvilget to nye langsiktige programmer med støtte fra Norad.

Tamirat Mola (48), Etiopia

Gjennom sterke lokale partnerskap bidrar bønder som Tamirat Mola til mer robuste lokalsamfunn og bærekraftige løsninger på klimaendringene i Etiopia.

Det ene programmet handler om å styrke klimarobuste lokalsamfunn i Somalia, Malawi, Etiopia, Nepal og Guatemala. Det andre handler om deltakende skogbevaring i Etiopia i samarbeid med Kirkens Nødhjelp (dette kan du lese mer om på side 12–13). Begge programmene har ett tydelig fellestrekk: De er bygget på lokalt ledet utvikling.

Det er lett å tenke at det viktigste med slike programmer er finansieringen. Men sannheten er at pengene bare er en liten del av historien.

Bak programmene ligger år med erfaring, læring og samarbeid. Det ligger omfattende analyser av behov og utfordringer, diskusjoner om metoder og prioriteringer, vurderinger av risiko og muligheter, og utallige samtaler med mennesker som kjenner den lokale konteksten langt bedre enn vi gjør.

Utviklingsfondets partnerskapspolitikk bygger på en grunnleggende overbevisning om at lokale organisasjoner og lokalsamfunn er best posisjonert til å identifisere egne utfordringer og finne egne løsninger. Det er derfor partnerskap har vært kjernen i arbeidet vårt siden organisasjonen ble etablert. Våre partnere bidrar med lokalkunnskap, sterke relasjoner til lokalsamfunnene, teknisk kompetanse og innsikt i politiske og sosiale forhold. Utviklingsfondet bidrar med finansiering, faglig støtte, nettverk, læringsarenaer og organisatorisk styrking. Sammen blir vi bedre enn vi ville vært hver for oss

Partnerskapspolitikken beskriver også noen prinsipper som har vært styrende for utviklingen av de nye programmene: lokal eierskap, inkludering og deltakelse, gjensidig respekt og tillit, transparens og ansvarlighet, og langsiktig forpliktelse. Når vi snakker om lokalt ledet utvikling handler det derfor ikke bare om hvem som implementerer aktiviteter. Det handler om hvem som setter agendaen, hvem som eier prosessene og hvem som skal leve med resultatene etter at prosjektperioden er over.

Vi har mye erfaring å bygge videre på, så selv om det er en stor jobb, er det å jobbe med nye programsøknader også en gyllen anledning til å gjøre dypdykk inn i programarbeidet. I løpet av 2025 gjennomførte vi workshops med partnere i alle programland hvor vi gikk gjennom resultater fra

forrige programperiode, diskuterte utfordringer, testet antakelser og undersøkte hvilke endringer som faktisk bidro til resultater. Vi har revidert endringsteorier, oppdatert kunnskapsplaner og utviklet nye strategier for læring og dokumentasjon. Alt i tett dialog med partnerorganisasjonene våre.

Vi oppdaterte endringsteorien for samarbeidsavtalen gjennom en deltakende prosess som bygger på flere tiår med erfaring, resultatdata, forskning og læring fra landprogrammene våre. Landteam, lokale partnere, tematiske rådgivere, strategiske partnere og eksterne fagmiljøer deltok i arbeidet. Gjennom felles refleksjon og gjennomgang av kunnskap har vi utviklet en mer robust og kontekstsensitiv forståelse av hvordan endring skjer. Alle erfaringene vi har fra de foregående programperiodene, alle resultatene vi har skapt, alle tilbakemeldingene fra målgruppene våre underveis har formet de nye programmene. Vi har styrket forståelsen av hvordan sosiale normer påvirker utvikling, hvordan bedre inkludering bidrar til bedre resultater, og hvordan lokalt arbeid må kobles til arbeid på distrikts-, nasjonalt- og internasjonalt nivå.

For oss er kanskje den største suksessen nettopp dette.

At de nye programmene ikke er utviklet for lokalsamfunnene.

De er utviklet sammen med dem.

At menneskene som skal gjennomføre endringene også har vært med på å definere hvordan de skal skje.

Det er lokalt ledet utvikling i praksis.

Siv Helén Strømland,
leder for program

Årets lærepenge

Hvor godt lykkes vi egentlig med lokalt ledet utvikling?

De siste årene har det vært økt oppmerksomhet rundt dokumentasjon, kontroll, risiko og ansvarlighet i bistanden. Kravene til hvordan organisasjoner forvalter midler og dokumenterer resultater har blitt stadig tydeligere. Utviklingsfondet har utviklet bedre systemer, styrket økonomiforvaltningen og forbedret arbeidet med dokumentasjon, kontroll og korrupsjonsforebygging. Men hvordan finne balansen mellom kontroll og lokalt ledet utvikling?

Humma Kawor (40), Nepal

Årets lærepenge handler om å ikke la frykt for å gjøre feil definere arbeidet, samt å fortsette å tro på kunnskapen som finnes i lokalsamfunne og at mennesker som driver fram sin egen utvikling er de som har størst sjanse til å lykkes.

Eksterne evalueringer viser at det meste av arbeidet vi gjør både leverer gode resultater og er kostnadseffektivt. Men vi har også måttet gjøre noen forbedringer, og jobbet med å styrke systemene og rutinene våre. Det har vært nødvendig. Og det har lært oss noe viktig: At det ligger masse læring i å gjøre feil.

Samtidig må vi passe på at læringen ikke gjør oss mer risikosky enn reflekterte. Når et fall gjør vondt nok, kan impulsen bli å unngå alle situasjoner som kan føre til nye fall. Man blir forsiktig. Litt redd. Mer opptatt av kontroll enn av muligheter.

Og det er nettopp her årets viktigste lærepenge ligger.

For mens lokalt ledet utvikling bygger på tillit, relasjoner og lokal handlekraft, bygger bistandsforvaltning også på kontroll, dokumentasjon og risikohåndtering. Begge deler er viktige. Begge deler er nødvendige. Men balansen mellom dem er ikke enkel.

Partnerskapspolitikken vår løfter fram gjensidig respekt og tillit som grunnleggende prinsipper. Den beskriver langsiktig forpliktelse, lokal eierskap og fleksibilitet som sentrale kjennetegn ved gode partnerskap. Samtidig understreker den behovet for åpenhet, ansvarlighet, anti-korrupsjonstiltak og god forvaltning av ressurser. Dette er ikke motsetninger. Men i praksis kan de oppleves slik.

Vi har kjent på det de siste årene.

Når bistandsorganisasjoner møter stadig større krav til dokumentasjon, kontroll og risikohåndtering, er det lett å bli redd for å gjøre feil.

Og når man blir redd for å gjøre feil, er det fort gjort å møte usikkerheten med flere kontrollmekanismer.

Flere skjemaer. Flere krav. Mer rapportering. Mer detaljstyring.

Men mer kontroll betyr ikke nødvendigvis bedre utvikling. Noen ganger kan det til og med gjøre det motsatte.

Vi har opplevd situasjoner hvor vi ikke har vært den sterke, trygge og fleksible partneren vi ønsker å være. Situasjoner hvor usikkerhet har gjort oss mindre nysgjerrige enn vi burde vært. Hvor vi har vært raskere til å kontrollere enn til å forstå. Hvor vi har møtt partnere med språk preget av mistillit framfor dialog.

Det er krevende å erkjenne. Men nettopp derfor er det viktig å snakke om.

For hvis mennesker og organisasjoner skal lære, må det finnes rom for å gjøre feil.

Samtidig ser vi en utvikling i bistandsdebatten som vi mener det er verdt å problematisere. Kunnskap framstilles ofte som noe nytt. Effektiv bistand framstilles ofte som noe nytt. Lokalt ledet utvikling framstilles ofte som noe nytt. Som om sektoren starter med blanke ark.

Men det gjør den ikke.

Vi må passe oss for å bli så opptatt av innovasjon at vi glemmer erfaring. Vi må passe oss for å telle oss i hjel. Vi må passe oss for å gjøre ting mer kompliserte enn nødvendig.

Og vi må passe oss for å internalisere et narrativ som forteller oss at vi ikke vet det vi faktisk vet.

For vi vet at sterke lokale organisasjoner skaper resultater. Vi vet at lokalt eierskap gir mer varige endringer. Vi vet at tillitsfulle partnerskap gjør både oss og partnerne våre bedre.

Det betyr ikke at vi skal slutte å kontrollere. Det betyr ikke at vi skal slutte å håndtere risiko. Men vi må hele tiden spørre oss selv om kontrollsystemene våre bidrar til å styrke lokalt ledet utvikling eller om de i noen tilfeller kan komme til å svekke den.

Den selvransakelsen tar vi med oss videre.

Vi kommer til å gjøre feil også i framtida. Men vi skal ikke la frykten for feil definere arbeidet vårt.

Vi skal fortsette å tro på partnerne våre. Vi skal fortsette å tro på kunnskapen som finnes i lokalsamfunnene. Og vi skal fortsette å tro på at mennesker som selv får definere og drive fram sin egen utvikling, er de som har størst sjanse til å lykkes.

For til syvende og sist er det ikke vi som skaper endringen.

Det er bonden som står opp hver morgen.

Det er kvinnegruppa som organiserer seg.

Det er ungdommen som starter en virksomhet.

Det er lokalsamfunnet som finner sine egne løsninger.

Vår jobb er å støtte dem og våre lokale partnere best mulig.

Siv Helén Strømland,
leder for program

Deltakende skogforvaltning:

Skogen bevares best av de som lever av den

I mer enn ti år har Utviklingsfondet arbeidet sammen med skogavhengige lokalsamfunn i Etiopia for å beskytte noen av Afrikas viktigste skogområder. Resultatene er tydelige: avskogingen er kraftig redusert, flere hundre lokalsamfunn har fått styrket sine rettigheter til skogen, og lokalsamfunnene spiller nå en sentral rolle i forvaltningen av naturressursene de er avhengige av. I 2026 går arbeidet inn i en ny fase gjennom et utvidet samarbeid med Kirkens Nødhjelp og lokale partnere.

Utviklingsfondet har jobbet for å styrke rettighetene og livsgrunnlaget til skogavhengige lokalsamfunn i Etiopia siden 2013. Gjennom arbeidet med deltakende skogforvaltning har 354 lokalsamfunn har fått styrket sine rettigheter.

Skogavhengige lokalsamfunn spiller en nøkkelrolle i bevaringen av naturskog. Anerkjennelse av deres rettigheter og bidrag til redusert avskoging er avgjørende for at verdifulle skogområder skal bevares for framtidige generasjoner.

Sørvest i Etiopia finner vi landets største sammenhengende skogbelte. Skogen spiller en sentral rolle for vannføring og regulering av nedbør, og dermed også for matproduksjonen i Etiopia og flere naboland. Området er kjent som kaffens opprinnelsessted og er samtidig et av verdens viktigste områder for biologisk mangfold. Dette gjør skogen svært attraktiv for investorer som ønsker å etablere te- og kaffeplantasjer, noe som setter både naturen og livsgrunnlaget til menneskene som bor der under press.

Bevaring av skogen er derfor viktig for framtidig matsikkerhet i store deler av Øst-Afrika. Samtidig er den et verdifullt bidrag i arbeidet med å redusere klimagassutslipp og begrense global oppvarming.

Lokalsamfunnene som lever i og rundt skogområdene er blant de viktigste forvalterne av disse ressursene. Likevel har både deres rettigheter og deres bidrag til å redusere avskoging ofte blitt oversett.

Dette er en av grunnene til at Utviklingsfondet siden 2013 har arbeidet for å styrke rettighetene og livsgrunnlaget til skogavhengige lokalsamfunn i sørvestlige Etiopia. Med finansiering fra Norges klima- og skoginitiativ (KoS) har vi, sammen med en lokal partnerorganisasjon, støttet et prosjekt som skal redusere avskoging og skogforringelse gjennom styrking av lokalsamfunnenes rettigheter og innflytelse.

Arbeidet har gitt betydelige resultater. Nærmere 570 000 hektar skoglandskap forvaltes nå av lokalsamfunn. Av dette er om lag 430 000 hektar naturskog. Prosjektet har bidratt til at avskogingen i området er redusert med 76 prosent sammenlignet med forventet avskogingsrate.

Denne utviklingen har vært mulig gjennom deltakende skogforvaltning, en anerkjent metode der myndighetene overfører forvaltnings- og bruksrett til skogen til lokalsamfunnene selv. Lokalsamfunnene organiserer seg i skogforvaltningsgrupper, utvikler egne forvaltningsplaner og rapporterer jevnlig til myndighetene.

Gjennom denne tilnærmingen har 354 lokalsamfunn fått styrket sine rettigheter til skogen gjennom formelle avtaler med lokale myndigheter. Av disse har 237 lokalsamfunn fått kollektive eiendomsskjøter på skogområdene de forvalter. Da de første skjøtene ble utstedt, var det første gang lokalsamfunn i Etiopia fikk

kollektiv eiendomsrett til skog.

Klare bruks- og eiendomsrettigheter er viktige for å redusere avskoging. Uklare grenser og usikre eiendomsforhold er blant de viktigste årsakene til avskoging i denne delen av Etiopia.

For å sikre bærekraftige resultater har prosjektet også arbeidet målrettet med å styrke inntektsgrunnlaget til lokalsamfunnene. Dette har blant annet skjedd gjennom etablering og styrking av kooperativer som gir bedre markedstilgang for produkter som kaffe, honning og krydder. Alle disse produktene er avhengige av intakt skog.

De siste årene har prosjektet også testet ut skogvennlig husdyrhold og landbruk som kan gi familier nye inntektskilder uten at det går på bekostning av skogen. Slik kan behovet for hogst eller utvidelse av jordbruksarealer reduseres.

Prosjektet er tett knyttet til Etiopias REDD+-satsing (Reduced Emissions from Deforestation and Forest Degradation), som er en del av den globale innsatsen for å kutte utslipp gjennom redusert avskoging. Derfor har det vært viktig å utvikle systemer som kan dokumentere redusert avskoging og synliggjøre lokalsamfunnenes bidrag til nasjonale klimamål. Målet er at de også skal få sin del av framtidige resultatbaserte betalinger for utslippsreduksjoner.

Dette handler om rettferdighet. Lokalsamfunnene som tar vare på skogen og bidrar til å redusere globale utslipp, må også få sin rettmessige del av verdiene som skapes.

Derfor blir dette et viktig satsingsområde når vi i 2026 går inn i en ny fase av arbeidet etter å ha fått fornyet tillit fra Norad og Klima- og skoginitiativet. Vi viderefører samarbeidet med vår lokale partner Ethio Wetlands and Natural Resources Association (EWNRA) og den internasjonale forskningsinstitusjonen CIAT. Samtidig går vi inn i et konsortium med Kirkens Nødhjelp, som sammen med sine lokale partnere arbeider for å redusere avskoging i nærliggende områder.

Sammen skal vi fortsette innsatsen for å bevare Etiopias skoger og biologiske mangfold, samtidig som vi styrker rettighetene og livsgrunnlaget til menneskene som hver dag bidrar til å beskytte disse verdifulle naturområdene.

Elin Cecilie Ranum,
leder for policy

Bistand i endring:

Hvem og hva blir det plass til, og hvem blir taperne?

Bistanden har vært gjenstand for debatt, kritikk og endringer over lang tid. Vi har debattert tematiske og geografiske prioriteringer, innretning og metoder, hvorvidt den virker eller ikke, og hvor stor andel av statsbudsjettet vi skal bruke på å gjøre hverdagen bedre for verdens fattige. Vi har vært vitne til endringer – under noen regjeringer har helse eller utdanning vært prioritert, andre har løftet likestillings- og inkluderingsfanen høyt. Noen land har blitt nedprioritert eller bortprioritert. Og budsjettet har gått litt opp, litt ned, og litt opp igjen. Endringene har skjedd, samtidig som forutsigbarheten og langsiktigheten til en viss grad har blitt ivaretatt. Dette snudde brått i 2025.

Valentina Jose, Guatemala

Valentina er deltaker i et ungdomsprogram i Guatemala, og drømmer om å starte en bedrift med ansatte. Landet er svært påvirket av redusert bistand fra USA. Utviklingsfondet jobber med politisk påvirkning for å sikre at småbønder og matsikkerhet fortsatt har en plass i bistand og utviklingspolitikk.

Global bistand tok en brå vending i begynnelsen av 2025 da mesteparten av USAs bistand ble kuttet og USAID ble lagt ned. Og andre land fulgte etter. Den internasjonale bistanden falt med 23 % fra 2024 til 2025 og er nå på omtrent samme nivå som da bærekraftsmålene ble vedtatt i 2015. Den internasjonale dugnadsånden er, om ikke død, i alle fall svekket. Norge skal riktignok ha skryt. Nivået på bistanden er så å si opprettholdt, og var faktisk litt over 1% av brutto nasjonalinntekt i 2025. Med dette er vi det landet som gir størst andel av vår økonomi til bistand i verden. Men betyr dette at det går mer norske penger til verdens fattige?

Nei. Ukraina spiser opp en stadig større andel av bistandsbudsjettet. Det gjør også kostnader til mottak av flyktninger i Norge. Budsjettposter som matsikkerhet og klima/miljø kuttes til fordel for de overnevnte formålene.

Og det er nettopp dette som bekymrer oss – og får oss til å brette opp armene nok en gang. Etter å ha styrket satsingen på matsikkerhet og landbruk fra 2023, gjennom blant annet strategien Kraftsamling mot svolt, kuttet regjeringen støtten til matsikkerhet med en tredjedel i 2026 sammenlignet med 2025. Dette skjer mens antallet mennesker som sulter i Afrika øker – og verden ligger dårligere an til å nå målet om å utrydde all sult innen 2030 enn da målet ble vedtatt i 2015.

Det skjer også samtidig som vi vet at flesteparten av de som sulter selv er matprodusenter, og at småbønder er blant de som rammes hardest av klimaendringene. Dette er mennesker som strever med å sørge for at deres barn får nok mat, samtidig som de står for om lag en tredjedel av matproduksjonen på globalt nivå – og så mye som 70–80 prosent av matproduksjonene i Afrika. I tillegg vet vi at tilgang på nok og riktig mat er avgjørende for barns helse og læringsevne, og dermed avgjørende for at vi også når flere av de andre bærekraftsmålene.

Klimatilpasning i landbruket er helt avgjørende for å styrke matproduksjonen og matsikkerheten globalt. Men, samtidig som pengesekken krymper har klimatilpasning blitt et av de vanskeligste forhandlingspunktene innenfor klimakonvensjonen

og Paris-avtalen. En av de viktigste grunnene til dette er klimafinansiering. Gapet mellom behov og finansiering er enormt. Selv om partene ble enige om å tredoble finansieringen til klimatilpasning innen 2035 på klimatoppmøtet i Brasil i november 2025, er det usikkert om målet blir nådd. Med de siste kuttene på klima og miljø i bistandsbudsjettet for 2026 ligger Norge an til å ikke nå sitt eget mål om å tredoble finansieringen innen 2026.

2026 blir et skjebneår for norsk bistand. I januar 2026 lanserte utviklingsministeren en bistandsreform, prosjekt Vendepunkt, med en tydelig beskjed om at bistanden må bli mer effektiv og smartere, og at noe og noen må ut. Det store spørsmålet er hvem som blir med, og hvem som blir taperne.

Mat er så grunnleggende at det lett kan bli glemt. Derfor har Utviklingsfondet i 2025 styrket det politiske påvirkningsarbeidet for å sikre at både matsikkerhet, klimatilpasning og småbønder fortsatt er med når norsk og internasjonal bistand skal reformeres. Bistanden blir ikke mer effektiv og smartere hvis menneskene man jobber med sulter eller lider av under- eller feilernæring. Tvert imot svekkes innsatsen innenfor utdanning, helse eller jobbskaping hvis det ikke er nok mat på bordet. Småbønder taper også hvis finansieringen til klimatilpasning uteblir. Og de som taper aller mest er det store flertallet av befolkningen i det globale sør som er helt avhengig av maten småbønder produserer.

En av våre viktigste jobber framover er å sikre at småbønder og matsikkerhet fortsatt har en sentral plass i norsk bistand og utviklingspolitikk framover, samt at Norge opprettholder sine internasjonale forpliktelser om å tredoble finansieringen til klimatilpasning. Det i seg selv vil ikke være nok til å utrydde sult, men det vil i det minste sikre at vi fortsatt er med i den internasjonale dugnaden om å bekjempe fattigdom og urettferdighet.

Elin Cecilie Ranum,
leder for policy

Marked og kommunikasjon

Historiene som skaper handlingsrom

Gjennom året har vi arbeidet for å bygge broer mellom mennesker som ønsker å bidra, og mennesker som jobber hver dag for å skape mer robuste lokalsamfunn, inntekt og framtidsmuligheter for familiene sine. Samtidig som bistand har vært gjenstand for stadig mer debatt og kritikk, opplevde vi økt støtte fra givere, samarbeidsorganisasjoner og andre partnere. Det minner oss om at engasjementet for internasjonal solidaritet og langsiktig utviklingsarbeid fortsatt står sterkt.

Nimco Mahamoud Mose (45), Somaliland

Somaliland er hardt rammet av tørke. Nimco Mahamoud Mose (45) mistet mannen sin i 2018, og måtte ta over drift av gården. Utviklingsfondet bidro med opplæring i landbruk og økonomi, og en vanndam som gir landsbyen vanntilgang. Hun drømmer nå om å bli hjelpearbeider for å styrke andre sårbare samfunn.

Menneskene bak resultatene

Marked- og kommunikasjonsarbeidet vårt handler om å bringe historier fra bønder og lokalsamfunn nærmere norske givere, beslutningstakere og offentligheten.

På reiser til Etiopia og Somaliland i 2025 fikk jeg møte mennesker som hver dag håndterer konsekvensene av klimaendringer og usikker tilgang på mat. Jeg møtte kvinner som hadde bygget opp små virksomheter gjennom sparegrupper, og bønder som tok i bruk nye dyrkingsmetoder for å sikre familiens framtid.

Det som gjorde størst inntrykk, var kanskje ikke utfordringene de sto overfor, men viljen til å finne løsninger. Evnen til å skape håp og framtidstro under ekstremt krevende forhold.

Disse historiene har vært en viktig del av vårt kommunikasjonsarbeid gjennom året. For bak hver debatt om bistand, hvert budsjettvedtak og hver bistandskrone finnes det mennesker som forsøker å bygge et tryggere liv for seg selv og familiene sine.

Å skape forståelse i en krevende offentlig samtale

En viktig del av arbeidet vårt har vært å bidra med kunnskap og perspektiver i samfunnsdebatten.

Gjennom kronikker, mediearbeid, arrangementer, kampanjer, nyhetsbrev og digitale kanaler har vi løftet fram sammenhengene mellom klima, matsikkerhet, biologisk mangfold og global rettferdighet. Vi har arbeidet for å synliggjøre hvordan lokalt ledet utvikling styrker samfunns motstandskraft, og hvordan investeringer i småskalabønder bidrar til både matsikkerhet, klimatilpasning og økonomisk utvikling.

Samtidig har vi fortsatt arbeidet med klimarettferdighet som en sentral del av vår påvirkningsinnsats. Gjennom underskriftkampanjer, samarbeid med partnere og målrettet kommunikasjon har vi bidratt til å skape engasjement for en mer rettferdig og bærekraftig framtid.

Takk til dem som gjør arbeidet mulig

2025 har også vist betydningen av langsiktige relasjoner. Flere valgte å støtte arbeidet vårt gjennom året, og de samlede innsamlingsinntektene økte sammenlignet med året før.

Bak resultatene ligger tilliten fra enkeltgivere, samarbeidsorganisasjoner, næringslivspartnere,

stiftelser og andre støttespillere som ønsker å bidra til en mer rettferdig og bærekraftig verden. For oss er dette mer enn et økonomisk resultat. Det er et uttrykk for at mange fortsatt ser verdien av internasjonal solidaritet og langsiktig utviklingsarbeid.

Denne tilliten gjør det mulig å fortsette arbeidet for matsikkerhet, klimatilpasning og sterkere lokalsamfunn. Den gjør det mulig å stå sammen med mennesker som bygger sin egen framtid under krevende forhold.

Sammen skaper vi handlingsrom

Når jeg ser tilbake på 2025, sitter jeg først og fremst igjen med en følelse av takknemlighet.

For menneskene som deler historiene sine med oss. For kolleger og partnere som hver dag arbeider for mer matsikkerhet og robuste lokalsamfunn. For givere, samarbeidsorganisasjoner, næringslivspartnere og støttespillere som velger å stå sammen med oss om dette arbeidet.

Historiene jeg tok med meg hjem fra Etiopia og Somaliland handler i liten grad om bistand. De handler om mennesker som ønsker de samme tingene som oss: trygghet, muligheter og en god framtid for barna sine.

Utviklingsfondets rolle er å bidra til at disse historiene blir hørt. Gjennom kommunikasjon, innsamling og påvirkningsarbeid skaper vi forståelse for hvorfor arbeidet betyr noe, og mobiliserer støtte til mennesker som jobber for å sikre mat, inntekt og framtidsmuligheter for sine familier og lokalsamfunn.

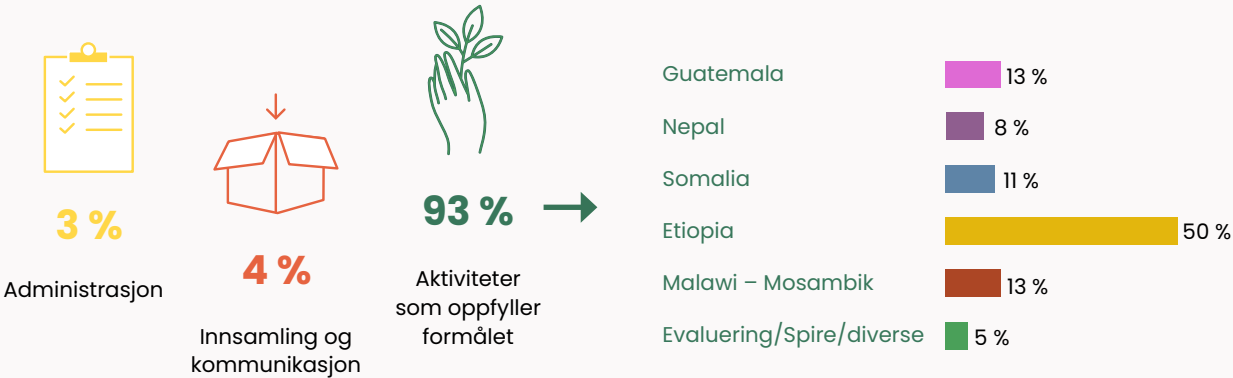
Resultatene vi ser er ikke skapt av én organisasjon alene. De er et resultat av samarbeid. Av mennesker som deler kunnskap, engasjement, ressurser og troen på at endring er mulig.

Det er denne følelsen av fellesskap jeg tar med meg videre inn i 2026. For når mennesker står sammen om å skape muligheter for hverandre, vokser både motstandskraften og håpet. Og nettopp det trenger verden mer av.

Hailey Hammer,
leder marked og kommunikasjon

Hit går pengene

Aktivitetsregnskap

Anskaffede midler

	2025	2024
Tilskudd		
i) Tilskudd fra Norad	125 410 214	100 872 752
ii) Andre offentlige tilskudd	1 614 671	10 524 926
iii) Internasjonale donorer	12 201 502	9 902 907
Innsamlede midler, gaver	10 671 247	5 964 582
Finans og investeringsinntekter	915 847	1 624 632
Andre inntekter	0	0
Sum inntekter	150 813 481	128 889 799

Forbrukte midler

Kostnader til anskaffelse av midler:

Kostnader til innsamlinger	4 267 183	4 084 873
Andre kostnader til anskaffelse av midler	1 346 719	1 247 291
Sum kostnader til anskaffelse av midler	5 613 902	5 332 165

Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet:

Malawi – Mosambik landprogram	18 761 771	9 667 820
Etiopia landprogram	70 891 012	67 423 978
Somalia landprogram	16 137 886	15 252 263
Nepal landprogram	11 370 873	10 768 694
Guatemala landprogram	17 844 778	12 323 196
Evaluering & risikoreduksjon	350 463	228 709
Policy	2 699 005	263 028
Informasjon	3 153 792	2 783 577
One Organisation Week	0	0
Spire	217 071	116 393

Sum kostnader aktiviteter som oppfyller formålet	141 426 652	118 827 659
--	-------------	-------------

Administrasjonskostnader

Rydding i gamle poster	1 295 523	-992 924
Sum forbrukte midler	152 884 072	126 214 902
Årets aktivitetsresultat	-2 070 591	2 674 897

Til/fra formålskapital med eksterne restriksjoner

Til/fra formålskapital med selvpålagte restriksjoner

Årets resultat, til/fra annen formålskapital

Sum overføringer	2 070 591	-2 674 897
------------------	-----------	------------

Hilsen fra styreleder

Utviklingsfondet står klar for framtidens oppgaver

Året 2025 var det siste året i den femårige rammeavtalen med Norad. 2026 er det første i den nye treårige avtalen. Eg har sote i styret i tre år og går av som styreleder i 2026. Det gir meg høve til å kome med nokre tankar om Utviklingsfondets oppgåver og norsk utviklingspolitikk generelt.

Det viktigaste i utviklingssamarbeidet med låginntektsland er kontinuitet og langsiktig engasjement. Då snakkar eg ikkje om femårsplanar, men tiår, minst. Det gjeld ikkje mindre i den tida vi nå er inne i, når alt blir usikkert.

Nedsmeltinga i den verdensordninga vi har vore vane med kjem på eit tidspunkt med store utfordringar i fattige land. I Afrika er det nedgang når det gjeld fred, demokrati og tryggleik. Tretti afrikanske land opplevde væpna konflikt, statskupp eller andre former for politisk ustabilitet i 2024, i følgje IDEAs Global State of Democracy Report 2025. Nettopp i slike tider er det viktig at vi står fast i vår solidaritet med folk i Sør.

Utviklingsfondet er engasjert i land der forholda kan skifte fort. Malawi er eit av dei mest stabile demokratia på det afrikanske kontinentet. Men økonomisk framgang lar vente på seg, og landet blir ramma hardare av klimaendringane enn dei fleste andre. Etiopia står meir i sentrum i det globale spelet, men folket lever med store interne spenningar og i fare for større konflikhtar. Somalias politiske situasjon er like uavklart som den har vore i mange år nå. I Nepal gjer ungdommen opprør att, og dei mellomamerikanske landa, som Guatemala, blir sterkt påverka av USAs uføreseielege politikk.

Nettopp i slike tider er det viktig å stå ved sine venner. I den store samanhengen kan bidraget frå ein mellomstor organisasjon som Utviklingsfondet synast begrensa. Men for dei titusenvis av småbønder vi samarbeider med kan det bety skilnaden mellom eit liv på sveltetrensa og det å ha nok mat og inntekter til å skape framgang for familiane.

Trass i økonomisk framgang og urbanisering i mange land bur fleirtalet i Afrika sør for Sahara ennå på landsbygda. Framleis vil bistand vere nødvendig i mange tiår. Samtidig vil utviklingssamarbeidet skifte karakter, og må bli meir likeverdig mellom dei som samarbeider.

For å oppnå dette er kunnskap om nasjonale og lokale forhold i samarbeidslanda så viktig. Medan det offisielle Norge byggjer ned sin representasjon i låginntektsland, utviklar norske organisasjonar, som Utviklingsfondet, direkte og kontinuerleg kommunikasjon og samarbeid med partnarar i sør og med bøndene sjølve.

Denne kunnskapen er særleg nødvendig for å sikre det aller viktigaste for oss, resultat for småbøndene i Sør. Utviklingsfondet har gjennom ei rad med evalueringar og undersøkingar fått gode karakterar for nettopp dette. I Malawi, seier ein rapport frå Nordic Consulting Group (NCG), har 75 % av bøndene som har fått opplæring tatt i bruk ny og meir berekraftig teknologi. I Etiopia var NCG-teamet imponert over den synlege fysiske forskjellen mellom der Utviklingsfondet var aktivt i forhold til andre område. Utviklingsfondets innsats i Guatemala får aller høgaste karakter for kostnadseffektivitet, og er eit føredøme andre organisasjonar kan lære av.

Utviklingsfondet har vore gjennom ein vanskeleg periode med styrking av system og rutinar, og står nå så godt rusta som nokon til å ta fatt på dei store framtidige oppgåvene som ventar i låginntektsland.

Asbjørn Eidhammer,
Utviklingsfondets styreleder i 2025

Norge kan vise vei når
globale verdier utfordres.

**Skriv under for
å styrke småbønder!**